

Riiklik vähistrateegia keskendub ennetusele, varajasele diagnoosile ja ravile

Eli Lilles – Celsius Healthcare

Vähistrateegia ennetustegevuses on endiselt olulisel kohal töö- ja elukeskkonna riskide vähendamine, tasakaalustatud toitumine ja kehalise aktiivsuse suurendamine. Samuti pööratakse tähelepanu meeste vähiriskide hindamise süsteemi väljatöötamisele.

Sotsiaalminister Hanno Pevkuri sõnul tõestavad uuringud, et 40% kõigist vähijuhtudest oleks võimalik vältida. „Sellest lähtuvalt soovisime, et vähistrateegia jätkaks ka 2010. aastal eelmiste aastate ennetustegevusi, mille hulka kuuluvad inimeste teadlikkuse parandamine ja skriininguprogrammide rakendamine,“ ütles minister ministeeriumi pressiesindaja vahendusel.

Eesti Vähiliidu juhatuse esimees Vahur Valvere tõdeb, et kahjuks saab Eestis teaduspõhiselt vähihaigestumust, -levimust, -suremust ja vähihaigete elulemust hinnata vaid 2000. aastani. See takistab ka Eesti riikliku vähistrateegia efektiivsuse hindamist. Vähiregistri juhataja Margit Mägi ütleb, et vaadeldes 2000.–2006. a trendi, on üldine vähihaigestumus siiski suurenenud, kuigi suhteliselt tagasihoidlikult.

Vahur Valvere hinnangul on vaatamata teatud kitsaskohtadele ja mõningatele tagasilöökidele vähitõrje Eestis siiski kindla positiivse arengusuunaga. Näiteks

sõeluuringute puhul toob Valvere välja, et on suurendatud skriinitavate vähipaikmete arvu. Lisaks kogu Eestit haaravale rinna- ja emakaelaskriiningule on Tallinnas Nõmme linnaosas käivitunud ka meeste eesnäärmevähi sõeluuringu katseprojekt. Kavandamisel on peiteveretestil põhineva soolevähiiskriiningu katseprojekt.

Positiivsetest muutustest märgib Valvere veel, et viimastel aastatel on haigekassa hakanud kompenseerima uusi bioloogilisi ja hormonaalseid vähiravimeid, mis on muutnud kasvajate süsteemravi tõhusamaks. Vähistrateegia raames toetatakse ka vähihaigete koduse ravi võrgustikku. Vähistrateegia abil on ajakohastatud kiiritusravi juhend ja koolituskavad ning väljaõppe on saanud kiiritusravitehnikud.

Sotsiaalministeeriumi teatel korraldatakse vähi varajaseks avastamiseks taas rinna- ja emakaelavähi sõeluuringu kampaania. Sellel aastal kutsutakse uuringu 58 000 naist. Oma tööd jätkab mammograafibuss.

Kopsuvähi ennetustegevuse käigus uuritakse muu hulgas suitsetamise levimust kaitsevæes ja alustatakse suitsetamisest loobumise nõustamissüsteemi töölerakendamist. Alkoholi tarbimise vähendamiseks jätkatakse teavitustööga koolides ja veebis (vt ka www.alkoinfo.ee).

eli@celsius.ee